

Q V E S T I O N V M S V P E R I O S V E

G potest vtrum angelo se prostrauerit, eumq; dixerit, dominum, an potius intelliges a quo missus fuerit, ipsum dominum dixerit, eiq; se prostrauerit. Erat autem, sicut legitur, Iesus in Hiericho, non vtique in ipsa ciuitate, cuius muri nondum ceciderant, quod mox futurum erat vt in eam possent intrare, sed in agro ad eam pertinentem: nam interpretatio, quæ est ex Hebræo, sic habet.

VIII. Iosue. 7.

In eo quod factum est vt Achan de tribu Iuda furaretur de anathemate ciuitatis Hiericho contra præceptum domini: & propter eius peccatum tria milia, quæ missa fuerant in Hai, dederunt terga hostibus: & occisi sunt ex eis triginta sex viri, & populo grauius terrore, Iesus cum senioribus se prostrauit ad dominum, eiq; responsum est, ideo factum esse, quod peccauerit populus. Minatus est etiam deus non secum eis futurum, nisi abstulerint anathema de se ipsis: & quod ostensus est qui fecerat: nec solus occisus est, sed cum omnibus suis: Quæri solet quomodo iuste pro alterius peccatis in alijs vindicetur, maxime quia in lege dominus dixit, nec patres pro filiorum, nec filios pro parentum peccatis esse puniendos. An aliud iudicantibus hominibus est præceptum, ne quenquam pro altero puniant: & dei iudicia non sint eiusmodi, qui alto & inuisibili

H consilio suo nouit quatenus extendat etiam temporalem hominum poenam, salubremque terrorem. Non enim aliquid durum, quantum attinet ad vniuersi mundi administrationem, contingit mortalibus cum moriantur, quandoque morituri: & tamè apud eos qui talia metuunt, disciplina sancitur, vt non se solum quisque curet in populo, sed inuicem sibi adhibeant diligentiam, & tanquam vnius corporis & vnius hominis alia pro alijs sint membra sollicita. Nec tamè credendum est etiam poenis, quæ post mortem irrogantur, alium pro alio posse damnari: sed in his tantum rebus hanc irrogari poenam, quæ finem fuerant habituræ, etiam si non eo modo finirentur. Simul etiam ostenditur quanta connexa sit in populi societate ipsa vniuersitas, vt non in seipsis singulis, sed etiam tanquam partes in toto existant. Per vnius igitur peccatum mortemque paucorum admonitus est populus vniuersus, tanquam in corpore vniuerso quærere quod amissum est. Simul etiam significatum est quantum mali fieret, si vniuersa illa congregatio peccasset, quando ne vnus quidem ita potuit iudicari, vt ab eo possent ceteri esse securi. At vero si Achan ab aliquo inuentus atque comprehensus, & illius criminis reus ad iudicium

I Iesu fuisse adductus, nequaquam putandum est hominem iudicem vel pro illo vel cum illo quenquam alium, qui societate facti eius minime teneretur, fuisse puniendum. Neque enim ei mandatum legis licebat excedere, quod datum est hominibus, ne iudicio suo quod i hominem homini iustum siue permissum est, alterum pro alterius peccato arbitretur esse plestandum. Longe autem secretiore iustitia iudicat deus, qui potens est etiam post mortem, quod homo non potest, liberare vel perdere. Visibiles igitur afflictiones hominum siue mortes, quoniam his quibus ingeruntur, & obesse & prodesse possunt, nouit dominus in occulto prouidentia suæ, quemadmodum iuste quibusque dispenset, etiam cum aliorum peccata in alijs videtur vicari. Poenas vero inuisibiles, quæ non nisi nocent & prodesse non possunt, ita nullus deo iudice pro alienis peccatis luit, sicut homine iudice luere nullus nisi pro sua culpa istas visibiles debet. Hoc enim præcepit homini iudici deus, in his quæ ad humanum iudicium pertinent iudicanda, quod in suo iudicio facit ipse, quod potestas non aspirat humana.

IX.

Merito quæritur cum dominus propter illum, qui de anathemate furti fecerat, præcepit eum, qui fuisse ostensus, igni cremari, cur eum

ostensum Iesus lapidari potius a populo fecerit. An K ita eum mori oportuit, quemadmodum Iesus, qui propter dominum sequebatur, verba iubentis intelligere potuit? Sic enim alius quisquam non facile potuit. Vnde magis quærendum est, cur lapidationem ignem appellauerit dominus, quam credendum Iesum aliud fecisse quam iusserat dominus. Nam neque ad intelligendum verba domini quisquam potuit esse sapientior, neque ad faciendum quisquam obediētor. Proinde ignis nomine poenam potuisse significari, scriptura testis est i Deuteronomio, vbi dicitur ad filios Israël, Et eduxi vos de fornace ferrea ex Aegypto, vbi vtique duram tribulationem intelligi voluit. Dux autem mihi causæ occurrunt, non vt ambæ sint, sed vt altera ex eis, cur non ille cum suis omnibus euidenti igne crematus sit. Si enim peccatum eius dominus tale esse iudicauit, quod supplicio illo expiandum non puniret in æternum, propter ipsam expiationem & purgationem congruenter illa poena ignis nonem accepit. Neque ad hunc intellectum quisquam tendere admoneretur, si eum proprie visibilis ignis exureret, sed in eo quisque remaneret quod aperte videbat impletum, nec aliquid ultra quæreret. Nunc vero cum propter dei verba, & factum Iesu a quo præuaricari illa verba non possent, rectissime dicitur etiam lapidationem ignem fuisse, eleganter agnoscitur illa poena hominem, ne in posterum peccato illo interiret, fuisse purgati. Quod significant etiam vasa in Leuitico, quæ iubentur igne purgari. Si autem tale fuit illi peccatum, propter quod eum etiam post istam vitam gehenna susciperet, ideo Iesus eum voluit lapidari, vt quod a domino dictum est, igni cremabitur, illud admoneret intelligi quod dominus faceret, non quod ab ipsis esset faciendum. Si enim dixisset dominus, igni eum cremabitis & omnia eius: huic sensui locus nullus esset. Cum vero ita positum est, vt magis videatur deus quod ei futurum esset prædixisse, quam quod ei ab hominibus deberet fieri præcepisse, melius non potuit facere Iesus qui diuina verba sicut ita propheta intellexit, qui etiam hoc ipsum propheticè fecit, quam vt illum lapidibus potius quam flammis interimeret, ne in illis ignibus verba domini videretur impleta, quæ ob aliud dicta volebat intelligi. Nec mouere debet, quod non ipsum tantum, sed etiam oia quæ sunt eius, deus cremanda igni prædixerit. Sic enim ait, Igni cremabitur, & omnia quæcunque sunt ei. Omnia enim quæcunque sunt ei, opera eius possunt intelligi quæ cum illo dicit concremanda: non sicut M dicit Apostolus de quibusdam operibus igne consumptis, ipse autem saluus erit. Si huius peccatum ita intelligendum est, vt etiam æterno igne puniatur, filios eius & filias cum pecoribus & omnibus quæ habebat, populus quidem cum eum puniret simul lapidibus obruit: non tamen hoc iudicio humano, sed prophético spiritu fecit Iesus: siue ita intelligens, omnia quæ sunt ei, vt nec filios censeret exceptos, lapidationis etiam poenam pro igne ingerens: siue opera eius quæ post mortem deus in illo fuerat crematurus, non solum per cetera quæ illi erant, verum etiam per filios eius significans. Nec ideo sanè credendum est eos pro peccato patris, a quo innocentes erant, etiam post mortem supplicio inferni ignis incensos. Mors quippe ista quæ omnes manet, quantum de primo peccato veniat, tamen quia ita naturæ sumus vt necessario moriedum sit, accelerata quibusdā est vtilis, Vnde legitur de quodam, Raptus Sapi. 4. iudicio dei, vel misericordia, fuerit irrogata siue filijs eius, siue illis triginta sex viris, cum omnes ab eius peccato alieni fuerint, latet apud eum apud quem non est iniquitas. Verum illud in promptu est,

Deut. 4.

L

1. Cor. 3.

Sap. 4.